

**LIETUVOS KAIMO PLĖTROS 2014–2020 METŲ PROGRAMOS PRIEMONĖS
„BENDRADARBIAVIMAS“ VEIKLOS SRITIES „PARAMA TRUMPOMS TIEKIMO
GRANDINĖMS IR VIETOS RINKOMS SKATINTI VIETOS LYGMENIŲ“
ĮGYVENDINIMO TAISYKLĖS, TAIKOMOS NUO 2019 METŲ**

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Bendradarbiavimas“ veiklos srities „Parama trumpoms tiekimo grandinėms ir vietos rinkoms skatinti vietos lygmeniu“ įgyvendinimo taisyklės, taikomos nuo 2019 metų (toliau – Taisyklės), parengtos vadovaujantis 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1698/2005 (OL 2013 L 347, p. 487), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2018 m. lapkričio 9 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) 2019/71 (OL 2018 L 16, p. 1), 2013 m. gruodžio 18 d. Komisijos reglamentu (ES) Nr. 1407/2013 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo *de minimis* pagalbai (OL 2013 L 352, p. 1), 2014 m. liepos 17 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 808/2014, kuriuo nustatomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, taikymo taisyklės (OL 2014 L 227, p. 18), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2018 m. liepos 30 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) 2018/1077 (OL 2018 L 194, p. 44), 2014 m. kovo 11 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) Nr. 807/2014, kuriuo papildomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, ir nustatomos pereinamojo laikotarpio nuostatos (OL 2014 L 227, p. 1), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2015 m. birželio 4 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) 2015/1367 (OL 2015 L 211, p. 7), 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui, Europos žemės ūkio fondui kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1083/2006 (OL 2013 L 347, p. 320), su paskutiniais

pakeitimais, padarytais 2018 m. lapkričio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2018/1719 (OL 2018 L 291, p. 5), Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programa, patvirtinta 2015 m. vasario 13 d. Komisijos sprendimu Nr. C (2015) 842 (toliau – Programa), Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. liepos 22 d. nutarimu Nr. 722 „Dėl valstybės institucijų ir įstaigų, savivaldybių ir kitų juridinių asmenų, atsakingų už Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos įgyvendinimą, paskyrimo“, Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymu, 2003 m. gegužės 6 d. Komisijos rekomendacija 2003/361/EB dėl mikroįmonių, mažų ir vidutinių įmonių sampratos (OL 2003 L 124, p. 36) bei Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos administravimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. rugpjūčio 26 d. įsakymu Nr. 3D-507 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos administravimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Administravimo taisyklės).

2. Taisyklės nustato paramos teikimo ir administravimo tvarką pagal Programos priemonės „Bendradarbiavimas“ veiklos sritį „Parama trumpoms tiekimo grandinėms ir vietos rinkoms skatinti vietos lygmeniu“ (toliau – priemonės veiklos sritis). Taisyklės taikomos pareiškėjams, nuo 2019 metų rengiantiems ir teikiantiems paramos paraiškas, paramos gavėjams, įgyvendinantiems projektus, kuriems skirta parama pagal šią veiklos sritį, taip pat institucijoms, atliekančioms paramos paraiškų vertinimą, atranką ir projektų įgyvendinimo priežiūrą. Paramos teikimo ir administravimo tvarka, kiek to nereglamentuoja Taisyklės, nustatyta Administravimo taisyklėse.

II SKYRIUS

SUTRUMPINIMAI IR SĄVOKOS

3. Taisyklėse vartojami sutrumpinimai:

- 3.1. **Agentūra** – Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos;
- 3.2. **ES** – Europos Sąjunga;
- 3.3. **EŽŪFKP** – Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai;
- 3.4. **Ministerija** – Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija;
- 3.5. **MVĮ** – labai maža, maža ir vidutinė įmonė;
- 3.6. **Programa** – Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programa.

4. Taisyklėse vartojamos sąvokos:

4.1. **Fiksuotasis projekto išlaidų vieneto įkainis** (toliau – fiksuotasis įkainis) – iš anksto nustatytas vienodas projekto išlaidų vieneto įkainis, taikomas projekto tinkamoms finansuoti išlaidoms apskaičiuoti ir apmokėti remiantis pateiktais dokumentais, kuriais įrodomas projekto kiekybinio rezultato pasiekimas, kai paramos gavėjas neteikia išlaidų pagrindimo ir išlaidų apmokėjimo įrodymo dokumentų.

4.2. **Projekto kontrolės laikotarpis** – trejų metų laikotarpis nuo paskutinio paramos išmokėjimo dienos, per kurį tikrinama, kaip paramos gavėjas laikosi projekte (paramos paraiškoje ir verslo plane) numatytų įsipareigojimų.

4.3. **Trumpa žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinė** (toliau – trumpa tiekimo grandinė) – riboto skaičiaus smulkiųjų ūkinės veiklos vykdytojų bendradarbiavimas žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo srityje, derinant transportavimo, platinimo, rinkodaros, reklamos, kokybės valdymo veiklą ir siekiant, kad tiekiami produktai greitai pasiektų vartotoją.

4.4. **Žemės ūkio ir maisto produktų rinkodara** – rinkos priemonių visuma žemės ūkio ir maisto produktų atskirų vartotojų grupių poreikiams tenkinti (apima žemės ūkio ir maisto produktų paruošimą realizuoti, pakavimą, pardavimo skatinimą).

5. Kitos Taisyklėse vartojamos sąvokos apibrėžtos Lietuvos Respublikos žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros produktų įstatyme, Programoje, Administravimo taisyklėse ir kituose Lietuvos Respublikos ir ES teisės aktuose.

III SKYRIUS

PRIORITETAI, TIKSLINĖS SRITYS IR KOMPLEKSINIAI TIKSLAI

6. Programos priemonės veiklos srities prioritetas – skatinti maisto tiekimo grandinės organizavimą, įskaitant žemės ūkio produktų perdirbimą ir rinkodarą, gyvūnų gerovę ir rizikos valdymą žemės ūkyje.

7. Taip pat priemonės veiklos sritis prisideda prie šių Programos prioritetų:

7.1. visuose regionuose didinti visų žemės ūkio veiklų gyvybingumą ir konkurencingumą, taip pat skatinti inovacines ūkių technologijas ir tvarų miškų valdymą;

7.2. skatinti žinių perteikimą ir inovacijas žemės ūkio, miškininkystės sektoriuose ir kaimo vietovėse.

8. Priemonės veiklos srities tikslinės sritys:

8.1. pirminės produkcijos gamintojų konkurencingumo didinimas geriau juos integruojant į žemės ūkio ir maisto produktų grandinę per kokybės sistemas, kuriant žemės ūkio produktų pridėtinę vertę, skatinant vietos rinkas ir pasitelkiant trumpąsias tiekimo grandines, gamintojų grupes ir organizacijas bei tarpšakines organizacijas;

8.2. žemės ūkio, maisto produktų gamybos ir miškininkystės sektorių ryšių stiprinimas, įskaitant geresnio aplinkosaugos valdymo ir aplinkosauginio veiksmingumo siekimą;

8.3. ūkių ekonominės veiklos rezultatų gerinimas ir palankesnių sąlygų ūkių restruktūrizavimui ir modernizavimui sudarymas, siekiant intensyvinti dalyvavimą rinkoje ir orientavimą, žemės ūkio įvairinimą;

8.4. inovacijų skatinimas, bendradarbiavimas ir žinių bazės vystymas kaimo vietovėse.

9. Priemonės veiklos srities kompleksiniai tikslai:

9.1. inovacijų kūrimas, diegimas ir sklaida;

9.2. aplinkos išsaugojimas ir tvari plėtra;

9.3. klimato kaitos švelninimas.

IV SKYRIUS

REMIAMA VEIKLA

10. Pagal priemonės veiklos sritį remiamas ūkio subjektų bendradarbiavimas, skatinant ir vykdant trumposios tiekimo grandinės veiklą.

V SKYRIUS

GALIMI PAREIŠKĖJAI IR PARTNERIAI

11. Pareiškėjais ir (arba) partneriais gali būti:

11.1. fiziniai asmenys, užsiimantys žemės ūkio, maisto produktų gamyba ir (arba) perdirbimu ir (arba) rinkodara, savo vardu įregistravę ūkininko ūkį ir valdą, kurie gali būti pareiškėjais, partneriais ir tarpininkais;

11.2. privatūs juridiniai asmenys, užsiimantys žemės ūkio, maisto produktų gamyba ir (arba) perdirbimu ir (arba) rinkodara, atitinkantys MVĮ keliamus reikalavimus, nurodytus Smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatyme, kurie gali būti pareiškėjais, partneriais ir tarpininkais;

11.3. privatūs juridiniai asmenys, užsiimantys žemės ūkio ir maisto produktų realizavimu (prekyba), atitinkantys MVĮ keliamus reikalavimus, nurodytus Smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatyme, kurie gali būti pareiškėjais, partneriais ir tarpininkais;

11.4. viešieji juridiniai asmenys, veikiantys pagal Lietuvos Respublikos asociacijų įstatymą ir (arba) Lietuvos Respublikos viešųjų įstaigų įstatymą, atitinkantys MVĮ keliamus reikalavimus, nurodytus Smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatyme, gali būti partneriais ir tarpininkais.

12. Paramos besikreipiantys fiziniai asmenys turi būti ne jaunesni kaip 18 metų amžiaus.

13. Paramos paraišką pareiškėjas turi teikti kartu su partneriais. Projekto partneris (toliau – partneris) – fizinis ir (ar) juridinis asmuo, dalyvaujantis įgyvendinant ir (ar) finansuojant projektą pagal prieš paraiškos pateikimą pareiškėjo ir jo partnerių pasirašytą jungtinės veiklos sutartį.

14. Pareiškėjai ir partneriai, nurodyti Taisyklių 11 punkte, projektą įgyvendina kartu kaip projekto grandinės dalyviai.

VI SKYRIUS

PARTNERYSTĖ

15. Partnerių įtraukimas į projektą turi būti pagrįstas paramos paraiškoje. Pareiškėjas ir partneriai iki paraiškos pateikimo pagal Taisyklių 1 priede nustatytą formą turi pasirašyti bendrą jungtinės veiklos sutartį, sudarytą laikantis pagrindinių geros partnerystės principų.

16. Projektui teikiama viena paramos paraiška. Paramos lėšas, skirtas projektui įgyvendinti, tiesiogiai gauna tik paramos gavėjas.

17. Projektui įgyvendinti gali būti paskirtas projekto vadovas.

18. Partneriu negali būti juridinis asmuo, kurio valdyme dalyvauja pareiškėjas, kaip nurodyta Taisyklių 21.18 papunktyje.

19. Paramos gavėjas ir partneriai projekto įgyvendinimo ir projekto kontrolės laikotarpiu negali būti keičiami ir (arba) nutraukti jungtinės veiklos sutarties, išskyrus tik atvejus, nurodytus jungtinės veiklos sutartyje (Taisyklių 1 priedas).

VII SKYRIUS

TINKAMUMO GAUTI PARAMĄ SĄLYGOS IR REIKALAVIMAI

20. Paraiškos tinkamumas gauti paramą vertinamas pagal paramos paraiškos pateikimo dieną pareiškėjo ir partnerių pateiktus ir atitinkamais dokumentais pagrįstus duomenis, viešuosiuose registruose esančius duomenis, taip pat pagal dokumentus ir informaciją, gautą iš pareiškėjo po Agentūros paklausimo (-ų). Jei šie duomenys skiriasi, vadovaujamosi Lietuvos Respublikos viešuosiuose registruose esančiais duomenimis. Jei dokumentai / duomenys pateikti Lietuvos Respublikos viešiesiems registrams, jų teikti nebereikia.

21. Tinkamumo gauti paramą sąlygos ir reikalavimai:

21.1. paramos paraišką teikia pareiškėjas kartu su partneriais, nurodytais Taisyklių 11 punkte;

21.2. projektas atitinka Taisyklių III skyriuje nurodytą bent vieną prioritetą, tikslinę sritį ir prisideda prie bent vieno kompleksinio tikslo įgyvendinimo;

21.3. projekto veikla ir išlaidos yra tiesiogiai susijusios su remiama veikla, nurodyta Taisyklių IV skyriuje;

21.4. paramos paraiška turi būti teikiama ne mažiau kaip dviejų ūkio subjektų, užsiimančių žemės ūkio, maisto produktų gamyba ir (arba) perdirbimu ir (arba) rinkodara;

21.5. projekte gali būti numatytas tik vienas tarpininkas, nurodytas Taisyklių 11.1– 11.4 papunkčiuose ir veikiantis (-siantis) prekybos srityje ir tarpininkaujantis (-siantis) trumpoje tiekimo grandinėje tarp gamintojo ir galutinio vartotojo (pvz. pardavėjas, mažmeninės prekybos atstovas ir

pan.). Perdirbėjas nelaikomas tarpininku, jei teikia gamintojui produkto perdirbimo paslaugą, nedalyvaudamas tolesniame produkto realizavimo procese. Tarpininkas nėra privalomas projekte;

21.6. su paramos paraiška pateikta pareiškėjo ir partnerių pasirašyta jungtinės veiklos sutartis;

21.7. pareiškėjas ir partneriai užtikrina, kad išlaidos, kurioms finansuoti prašoma paramos, nebuvo, nėra ir nebus finansuojamos iš kitų ES fondų ir kitų viešųjų lėšų;

21.8. pareiškėjas ir partneriai užtikrina tinkamą projekto finansavimo šaltinį – nuosavas lėšas, skolintas lėšas, paramos lėšas ir iš veiklos gautinas lėšas, – kuris turi būti pagrįstas verslo plano finansinių ataskaitų duomenimis ir (arba) nurodytas paramos paraiškoje. Skolintos lėšos pagrindžiamos kartu su paramos paraiška pateikiant paskolos arba finansinės nuomos (lizingo) suteikimo galimybę patvirtinančius dokumentus. Jei paskolą planuoja suteikti fizinis arba juridinis asmuo, kuris nėra finansų įstaiga, kartu su paramos paraiška pateikiamas šio asmens sutikimas dėl paskolos suteikimo ir jo banko sąskaitos išrašas, kita informacija apie lėšas, esančias terminuotuose ir (arba) kaupiamuosiuose indėliuose (pagrindimo dokumentai turi būti išduoti ne anksčiau kaip 10 darbo dienų iki paramos paraiškos pateikimo, pasirašyti banko darbuotojo). Agentūra tikrina, ar paskolą ketinantis suteikti asmuo turi reikiamą lėšų sumą: fizinis ir juridinis asmuo, kuris nėra finansų įstaiga, gali suteikti paskolą, ne didesnę nei pinigų likutis banko sąskaitoje ir (arba) terminuotuose, kaupiamuosiuose indėliuose. Iki mokėjimo prašymo, kuriame prašoma kompensuoti skolintomis lėšomis įgyvendintas investicijas, pateikimo, paramos gavėjas turi pateikti su finansų įmone arba kredito įstaiga pasirašytą paskolos ar finansinės nuomos (lizingo) sutartį arba raštu patvirtinti, kad atitinkamą projekto dalį įgyvendins pagrįstomis nuosavomis lėšomis. Atitiktis šiam tinkamumo kriterijui gali būti tikslinama paramos paraiškos vertinimo metu;

21.9. pareiškėjas ir partneriai neturi įsiskolinimų Agentūrai, Valstybinei mokesčių inspekcijai prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Valstybinė mokesčių inspekcija) ir Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybai prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba), išskyrus atvejus, kai mokesčių, delspinigių, baudų mokėjimas atidėtas Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka arba dėl šių mokesčių, delspinigių, baudų vyksta mokestinis ginčas. Atitiktis šiam kriterijui gali būti tikslinama paramos paraiškos vertinimo metu;

21.10. pareiškėjo ir (ar) partnerių nekilnojamas turtas (statinys, žemė, įskaitant žemę po esamais ir (arba) numatomais statyti statiniais), į kurį investuojama, priklauso pareiškėjui ir (ar) partneriui, pareiškėjo sutuoktiniui ir (ar) partnerio sutuoktiniui, arba pareiškėjui ir jo sutuoktiniui ir (ar) partneriui ir jo sutuoktiniui nuosavybės teise, arba pareiškėjui ir partneriui bendrosios dalinės nuosavybės teise, kai naudojimosi nekilnojamoju turtu tvarka nustatyta notariškai patvirtintoje sutartyje ir pareiškėjas ir (ar) partneris investuoja į savo dalį. Tokiu atveju, kai nekilnojamas turtas (statinys), į kurį investuojama,

priklauso sutuoktiniui asmeninės nuosavybės teise, pateikiamas rašytinis sutuoktinio sutikimas investuoti į jam priklausančią nekilnojamąjį turtą (statinį) ir vykdyti projekte numatytą veiklą ne trumpiau kaip iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos. Statiniai ir žemė po esamais ir (ar) numatomais statyti statiniais pareiškėjo ir (ar) partnerio gali būti nuomojami arba kitaip užtikrinamas teisėtas naudojimas jais ne trumpesniam terminui kaip iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos. Nekilnojamojo turto nuosavybės, nuomos, panaudos ar kito teisėto naudojimosi nekilnojamuoju turtu pagrindai VĮ Registrų centre turi būti įregistruoti iki paramos sutarties pasirašymo dienos ir galioti ne trumpiau kaip iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos. Nuomos, panaudos sutartyje ar kitais pagrindais naudojamos žemės valdymo ir naudojimo teisę suteikiančiuose dokumentuose turi būti aptarta statybų galimybė;

21.11. jei projekte numatyti sandėliavimo ar gamybos statinio, kaip apibrėžta Statybos techninio reglamento STR 1.01.03:2017 „Statinių klasifikavimas“ 7.8 ir 7.9 papunkčiuose, statybos (naujo statinio statyba, statinio rekonstravimas, statinio kapitalinis remontas) ir (arba) infrastruktūros įrengimo darbai ir pagal teisės aktų reikalavimus šiems darbams vykdyti yra privalomas statybą leidžiantis dokumentas, jis turi būti išduotas ne vėliau kaip iki pirmojo mokėjimo prašymo (vertinama pagal Lietuvos Respublikos statybos leidimų ir statybos valstybinės priežiūros informacinės sistemos „Infostatyba“ (toliau – IS „Infostatyba“) duomenis). Kartu su paramos paraiška arba ne vėliau kaip su pirmojo mokėjimo prašymu turi būti pateikiamas statinio projektas (pateikiamos statinio techninio projekto bendroji, sklypo sutvarkymo (sklypo plano), architektūros, konstrukcijų, statybos skaičiuojamosios kainos nustatymo dalys) ar supaprastintas projektas, skaičiuojamosios kainos dalies ekspertizės aktas, parengtas įstaigos, turinčios teisę užsiimti šia veikla. Pirmiau nurodytų dokumentų nepateikimo su paramos paraiška atveju, su paramos paraiška turi būti pateikti projektiniai pasiūlymai (aiškinamasis raštas, sklypo planas su pažymėtais esamais ir projektuojamais statiniais, vaizdinė informacija) su statybos vertės skaičiavimais. Kai pagal teisės aktų reikalavimus statybą leidžiantis dokumentas neprivalomas, su paramos paraiška turi būti pateikti kiti bendrieji projektiniai dokumentai (aiškinamasis raštas, sklypo planas su pažymėtais esamais ir projektuojamais statiniais, statybos vertės skaičiavimai). Jei projekte numatyti statybos darbai, tačiau paramos jiems neprašoma, šie dokumentai neteikiami;

21.12. jeigu projekte numatyti įsteigti prekybos (įskaitant prekybos vietas, steigiamas miestuose) vietai planuojami statybos darbai, nurodyti statybos techninio reglamento STR 1.01.08:2002 „Statinio statybos rūšys“, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. gruodžio 5 d. įsakymu Nr. 622 „Dėl statybos techninio reglamento STR 1.01.08:2002 „Statinio statybos rūšys“ patvirtinimo“, 12.1–12.11 papunkčiuose, su projekto paraiška arba ne vėliau kaip su pirmuoju mokėjimo prašymu turi būti pateiktas paprastojo remonto projektas pagal statybos techninio reglamento STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016 m. lapkričio 7 d. įsakymu Nr. D1-738 „Dėl statybos techninio

reglamento STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“ patvirtinimo“, reikalavimus;

21.13. pareiškėjas ir partneriai (išskyrus nurodytuosius Taisyklių 11.3–11.4 papunkčiuose) iki paramos paraiškos pateikimo turi nepertraukiamai veikti ne trumpiau kaip 1 metus iki paramos paraiškos pateikimo dienos ir pajamos iš žemės ūkio produktų gamybos ir (ar) maisto produktų perdirbimo ir (ar) gamybos ir (ar) rinkodaros veiklos per ataskaitinį laikotarpį iki paramos paraiškos pateikimo turi sudaryti ne mažiau kaip 50 proc. visų pareiškėjo ir partnerių veiklos pajamų (atitiktis patikrinama pagal ūkininko ūkio įregistravimo arba juridinio asmens registravimo datą ir pagal pareiškėjo ir partnerių kartu su paramos paraiška pateiktų ataskaitinių metų finansinių ataskaitų dokumentus). Tuo atveju, jei:

21.13.1. pareiškėjas ar partneris – naujai susikūręs žemės ūkio kooperatyvas, turi būti sudarytas iš narių, kurių ne mažiau kaip 50 proc. veikia / vykdo veiklą ne trumpiau kaip 1 metus iki paraiškos pateikimo dienos ir kurių pajamos iš žemės ūkio produktų gamybos ir (ar) maisto produktų perdirbimo ir (ar) gamybos ir (ar) rinkodaros veiklos per ataskaitinį laikotarpį iki paramos paraiškos pateikimo sudaro ne mažiau kaip 50 proc. visų veiklos pajamų;

21.13.2. partneris yra viešasis juridinis asmuo, turi veikti žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros srityse (nustatoma pagal viešojo juridinio asmens (organizacijos) steigimo dokumentus, skelbiamus Lietuvos Respublikos viešuosiuose registruose);

21.13.3. pareiškėjai ar partneriai, nurodyti Taisyklių 11.3 papunktyje, turi teisę vykdyti žemės ūkio ir maisto produktų prekybos veiklą (nustatoma pagal organizacijos steigimo dokumentus);

21.14. pareiškėjai ir partneriai, nurodyti Taisyklių 11.1 papunktyje, savo vardu kaip valdos valdytojai yra įregistravę valdą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registre Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. rugpjūčio 27 d. nutarimo Nr. 1351 „Dėl Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registro įsteigimo ir jo nuostatų patvirtinimo“ nustatyta tvarka;

21.15. projekto investicijos atitinka Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos kontroliuojamų teisės aktų reikalavimus, kai investicijoms yra taikomi tokie reikalavimai. Vertinimo išvadą dėl investicijų atitikties Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos kontroliuojamiems teisės aktų reikalavimams išduoda Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba Agentūros prašymu;

21.16. pateiktame verslo plane, kuris yra Taisyklių 2 priede nustatytos paramos paraiškos formos sudėtinė dalis, pareiškėjas ir partneriai įrodo, kad atitinka ekonominį gyvybingumą apibūdinančius rodiklius ir jų kritines reikšmes, nustatytas Ūkio subjektų, siekiančių pasinaudoti parama pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės, ekonominio gyvybingumo nustatymo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. liepos 28 d. įsakymu Nr. 3D-440 „Dėl Ūkio subjektų, siekiančių pasinaudoti parama pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės, ekonominio gyvybingumo nustatymo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Ekonominio

gyvybingumo taisyklės), IV skyriuje „Ekonominio gyvybingumo nustatymo tvarka ūkio subjektams, teikiantiems paraiškas pagal Programos supaprastintas priemonės ir (ar) veiklos srities įgyvendinimo taisyklės“;

21.17. pareiškėjas ir partneriai tvarko buhalterinę apskaitą ir sudaro finansines ataskaitas (sudaromas balansas, pelno (nuostolių) ataskaitos) pagal Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatytus reikalavimus. Kartu su paramos paraiška pareiškėjas ir partneriai pateikia patvirtintus ataskaitinių metų finansinių ataskaitų dokumentus (išskyrus ataskaitų dokumentus, kuriuos, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatymu (toliau – finansinės atskaitomybės įstatymas), pareiškėjas ir partneriai teikia Juridinių asmenų registru);

21.18. parama neteikiama, jei nustatoma, kad pareiškėjas ir (arba) partneris (-iai) sukūrė galimai neteisėtas sąlygas paramai gauti. Vertinama pagal pareiškėjo ir (arba) partnerio – fizinio ir (arba) juridinio asmens – dalyvavimą kitų juridinių asmenų – pareiškėjo ir (arba) projekto partnerio (-ių) – valdyme (tikrinama pagal Vienos įmonės deklaracijos duomenis (Taisyklių 3 priedas) ir duomenis, esančius viešuosiuose registruose, ar fiziniai asmenys yra kito juridinio asmens vadovai, fiziniai ir juridiniai asmenys, turi ne mažiau kaip 25 ir ne daugiau kaip 50 procentų kitos įmonės akcijų, pajų ar kitokių dalyvavimą įmonės kapitale žyminčių kapitalo dalių arba tiesiogiai ar netiesiogiai (pagal balsavimo sutartį, balsavimo teisės perleidimo sutartį, įgaliojimą ir pan.) turi ne mažiau kaip 25 ir ne daugiau kaip 50 procentų visų kitos įmonės dalyvių balsų).

21.19. parama neteikiama, jei pareiškėjas ir (ar) partneriai turi finansinių sunkumų (restruktūrizuojami, bankrutuoja arba yra likviduojami);

21.20. parama neteikiama projektams, vykdomiems ne Lietuvos Respublikos teritorijoje.

VIII SKYRIUS

ĮSIPAREIGOJIMAI

22. Pareiškėjas ir partneriai prisiima šiuos įsipareigojimus:

22.1. projekto įgyvendinimo trukmė nuo paramos sutarties pasirašymo dienos negali būti ilgesnė kaip iki 2023 m. birželio 30 d., kaip numatyta paraiškoje;

22.2. pradėti įgyvendinti projektą (pateikti pirmąjį mokėjimo prašymą) per 3 mėn. nuo avanso išmokėjimo dienos, jei numatytas išlaidų kompensavimo su avanso mokėjimu būdas, arba per 6 mėn. nuo paramos sutarties pasirašymo dienos (pateikti pirmąjį mokėjimo prašymą), jeigu numatytas kompensavimo be avanso mokėjimo arba sąskaitų apmokėjimo būdas;

22.3. iki paskutinio mokėjimo prašymo pateikimo dienos sukurti ne mažiau kaip 1 (mažmeninės) prekybos vietą, susijusią su projekto veikla, kuriai prašoma paramos, ir išlaikyti ją (-as) iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos. Prekybos vieta – parduotuvė, mobili parduotuvė

(automobilinė parduotuvė), internetinė parduotuvė, paviljonai, kuriuose verčiamasi mažmenine prekyba ir kurie įrengti laikantis maisto tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų, taip pat prekyba produktų gamybos vietose (ūkiuose). Prekybos vietomis gali būti laikomos ir laikinos prekybos vietos (pvz., prekyba trumpalaikiuose renginiuose), jeigu prekyba jose vykdoma periodiškai (paramos paraiškoje pateikiamas prekybos laikinose vietose planas projekto įgyvendinimo ir kontrolės laikotarpiu). Jeigu projekte numatoma prekybą vykdyti laikinose prekybos vietose, paraiškoje (Taisyklių 2 priedas) pateikiama informacija apie prekybos vykdymo laikinose vietose nuoseklumą (periodiškumą) projekto įgyvendinimo (jeigu prekyba laikinose prekybos vietose bus vykdoma projekto įgyvendinimo laikotarpiu) ir (arba) projekto kontrolės laikotarpiu;

22.4. įsteigus prekybos vietą (-as), nurodytą Taisyklių 22.3 papunktyje, pradėti vykdyti (mažmeninę) prekybą, prekiaujant visų projekto grandinės dalyvių gaminamais produktais:

22.4.1. jeigu numatytos investicijos į prekybos vietos sukūrimą, nuo jos įkūrimo dienos;

22.4.2. jeigu numatytos tik išlaidos projekto einamųjų veiklų vykdymui, nuo pirmojo (ne avansinio mokėjimo prašymo) mokėjimo prašymo pateikimo dienos;

22.5. pateikti Agentūrai paskutinį mokėjimo prašymą ir galutinę projekto įgyvendinimo ataskaitą;

22.6. nekeisti projekto įgyvendinimo vietos, nesuderinus su Agentūra, ir sąlygų (vykdyti paraiškoje ir projekte numatytą veiklą) nuo paramos sutarties pasirašymo iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos. Projekto finansavimo šaltinių keitimas nuo paramos sutarties pasirašymo dienos iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos galimas tik tuo atveju, jei keičiama finansavimą skirianti finansų įmonė arba kredito įstaiga, arba investuojama didesnė nuosavų lėšų dalis;

22.7. neparduoti ir kitaip neperleisti kitam asmeniui (projekte nedalyvaujančiam) už paramos lėšas įgyto turto nuo paramos sutarties pasirašymo dienos iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos. Leidimą įkeisti turtą finansų įmonėms arba kredito įstaigoms Agentūra gali suteikti tik tiems paramos gavėjams, kurie paramos paraiškoje finansų įmonės arba kredito įstaigos paskolą įvardijo kaip vieną iš projekto finansavimo šaltinių. Agentūros sprendimu pareiškėjui gali būti leista įkeisti paramos lėšomis įsigytą turtą tik tai finansų įmonei arba kredito įstaigai, kuri suteikė paskolą projektui įgyvendinti. Įkeičiamas turtas turi būti skirtas paskolos, kuria finansuojamas projekto įgyvendinimas, grąžinimui užtikrinti;

22.8. viešinti paramą pagal Suteiktos paramos pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programą viešinimo taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. gruodžio 3 d. įsakymu Nr. 3D-925 „Dėl Suteiktos paramos pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programą viešinimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Viešinimo taisyklės);

22.9. įvykus įvykiui, kurio metu buvo sugadintas ar sunaikintas paramos lėšomis įsigytas ar sukurtas turtas, apie tai raštu pranešti Agentūrai ne vėliau kaip per 10 darbo dienų, o turtą atkurti ne mažesne negu atkuriamąja turto verte ir ne blogesnių techninių parametrų;

22.10. sudaryti sąlygas institucijų, atliekančių paramos paraiškų vertinimą, atranką ir projektų įgyvendinimo priežiūrą, Programos įgyvendinimo priežiūrą, atstovams ar jų įgaliotiems asmenims patikrinti paramos paraiškoje ir prie jos pridedamuose dokumentuose pateiktus duomenis ir atlikti patikrą projekto įgyvendinimo vietoje, gauti papildomos informacijos apie projektą nuo paramos paraiškos pateikimo dienos, taip pat audituoti, kontroliuoti, tikrinti, kaip yra laikomasi tinkamumo gauti paramą sąlygų ir reikalavimų, kaip yra vykdomas projektas ir ekonominė veikla, kuriai buvo skirta parama, po sprendimo skirti paramą priėmimo dienos iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos;

22.11. teikti Agentūrai visą informaciją ir duomenis, reikalingus statistikos tikslams, Programos įgyvendinimo stebėsenai, viešinimui bei reikalingiems vertinimams atlikti;

22.12. projekto įgyvendinimo metu ir projekto kontrolės laikotarpiu užtikrinti atitiktį atrankos kriterijams, už kuriuos projektui suteikiami balai;

22.13. tvarkyti buhalterinę apskaitą ir rengti finansines ataskaitas (balansas, pelno (nuostolių)) pagal Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatytus reikalavimus ir užtikrinti, kad su projektu susijusių buhalterinių operacijų įrašai būtų atskiriami nuo kitų, įprastinių paramos gavėjo operacijų;

22.14. užtikrinti, kad įsigytos investicijos atitiks higienos ir maisto kokybės reikalavimus (jei investicijos turi įtakos minėtų reikalavimų laikymuisi). Atitiktis kriterijui vertinama pagal Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos išduotus dokumentus;

22.15. užbaigus statybos darbus, ne vėliau kaip iki paskutinio mokėjimo prašymo pateikimo dienos statybos užbaigimo dokumentus teisės aktų nustatyta tvarka įregistruoti IS „Infostatyba“. Jeigu pagal teisės aktus statybos užbaigimo dokumentų IS „Infostatyba“ registruoti neprivaloma, statybos užbaigimo dokumentai turi būti pateikti Agentūrai ne vėliau kaip su paskutiniu mokėjimo prašymu.

IX SKYRIUS

PARAMOS DYDIS IR INTENSYVUMAS

23. Didžiausia paramos suma vienam projektui negali viršyti 120 000 Eur (šimto dvidešimt tūkstančių eurų).

24. Paramos intensyvumas:

24.1. 60 proc. paramos intensyvumas taikomas išlaidoms, nurodytoms Taisyklių 33.1–33.8 papunkčiuose;

24.2. 100 proc. paramos intensyvumas taikomas:

24.2.1. projekto bendrosioms išlaidoms, nurodytoms Taisyklių 33.12 papunktyje, bet ne daugiau kaip 10 proc. kitų tinkamų finansuoti projekto išlaidų sumos, išskyrus einamąsias bendradarbiavimo išlaidas;

24.2.2. einamosioms bendradarbiavimo išlaidoms, nurodytoms Taisyklių 33.9 papunktyje, bet ne daugiau kaip 20 proc. kitų tinkamų finansuoti projekto išlaidų, išskyrus projekto bendrąsias išlaidas;

24.2.3. einamosioms projekto įgyvendinimo išlaidoms, kurios apmokamos taikant fiksuotąjį įkainį, nurodytoms Taisyklių 29 punkte;

24.2.4. skatinamosios veiklos, susijusios su trumposios tiekimo grandinės plėtra, išlaidoms, nurodytoms Taisyklių 33.10 papunktyje, bet ne daugiau kaip 10 proc. kitų tinkamų finansuoti projekto išlaidų sumos.

25. Parama pagal priemonės veiklos sritį turi būti skiriama nepažeidžiant nereikšmingos (*de minimis*) pagalbos teikimo reikalavimų, vadovaujantis Komisijos reglamentu (ES) Nr. 1407/2013 (kai taikoma).

26. Pareiškėjas per vieną kvietimą teikti paramos paraiškas gali pateikti tik vieną paramos paraišką. Pakartotinai investicinės paramos galima kreiptis tik įgyvendinus pagal priemonės veiklos sritį ankstesnįjį ES lėšomis finansuojamą projektą, t. y. ne anksčiau, kaip pateikus paskutinį mokėjimo prašymą ir galutinę projekto įgyvendinimo ataskaitą. Pareiškėjo ir (arba) partnerio (-ių) dalyvavimas kitose KPP priemonėse, pateikus paraišką pagal priemonės veiklos sritį, neribojamas (jeigu kitų KPP priemonių įgyvendinimo taisyklėse nenustatyta kitaip).

27. Jei pareiškėjas ir partneriai naudojami kredito įstaigų išduotais kreditais ir (arba) finansine nuoma (lizingu) projektui, kuriam prašoma paramos, finansuoti ir jiems teikiama valstybės pagalba, kompensuojant dalį kredito įstaigai ir (arba) finansinės nuomos (lizingo) bendrovei sumokėtų palūkanų ir (arba) dalį garantinio užmokesčio, kuris mokamas UAB Žemės ūkio paskolų garantijų fondui už garantijos suteikimą kredito įstaigai ar finansinės nuomos (lizingo) bendrovei, didžiausia bendra paramos, skiriamos pagal Taisykles, ir valstybės pagalbos, skiriamos kompensuojant dalį kredito įstaigai ir (arba) finansinės nuomos (lizingo) bendrovei sumokėtų palūkanų ir (arba) dalį garantinio užmokesčio, suma bei intensyvumas vienam projektui ir jo tinkamoms finansuoti išlaidoms negali viršyti Taisyklių 23 ir 24 punktuose nustatytų ribojimų.

X SKYRIUS**TINKAMOS IR NETINKAMOS FINANSUOTI IŠLAIDOS**

28. Projekte turi būti numatytos išlaidos, kurios susijusios su projekto įgyvendinimu ir numatyta vykdyti veikla. Perkamos prekės turi būti naujos, nenaudotos, atitinkančios Lietuvos Respublikos ir ES teisės aktų nustatytus reikalavimus. Paramos lėšomis finansuojamos tik tinkamos finansuoti ir projektui įgyvendinti būtinos išlaidos ir ne daugiau nei numatytas paramos dydis ir intensyvumas. Tinkamos finansuoti išlaidos turi būti išvardytos pagal išlaidų kategorijas. Tinkamų finansuoti išlaidų suma turi būti pagrindžiama (nurodomos alternatyvos):

28.1. ne mažiau kaip trimis komerciniais pasiūlymais. Pateikiami skirtingų tiekėjų komerciniai pasiūlymai (su lygiaverčiais (gali skirtis ne daugiau kaip 10 procentų, lyginant su mažiausios kainos pasiūlyme nurodytais parametrais) išlaidų pagrindines technines savybes apibūdinančiais techniniais parametrais), kuriais pagrindžiama visa prašoma paramos suma, o tinkama finansuoti išlaidų suma nustatoma pagal mažiausią pasiūlytą kainą (kai iki paramos paraiškos pateikimo pagal teisės aktų nuostatas atliktos pirkimų procedūros arba teisės aktu yra nustatyti prekių, paslaugų ir (arba) darbų fiksuotieji įkainiai, tiekėjų komercinių pasiūlymų pateikti nereikia). Tuo atveju, kai pareiškėjo pateiktuose komerciniuose pasiūlymuose nurodyta prekės, paslaugos ar darbų kaina yra 10 ir daugiau proc. didesnė, nei analogiškos rinkoje egzistuojančios prekės, paslaugos ar darbų kainos, atliekami Administravimo taisyklių 66 punkte nurodyti veiksmai (netaikoma, kai teisės aktu yra nustatyti prekių, paslaugų ir (arba) darbų fiksuotieji įkainiai);

28.2. Ministerijos, Agentūros ar kitų ESIF administruojančių institucijų patvirtintais arba nepriklausomų ekspertų atliktais, viešai ESIF administruojančių institucijų interneto svetainėse skelbiamais prekių, paslaugų ir (arba) darbų kainų rinkos tyrimuose nustatytais įkainiais, kurie taikomi tokioms pat išlaidoms įgyvendinant panašaus pobūdžio projektus ir panašioms paramos gavėjams, fiksuotaisiais tokių pat prekių, darbų ir (arba) paslaugų vienetų įkainiais, taikomais panašaus pobūdžio projektams ir paramos gavėjams. Europos Sąjungos struktūriniams fondams (Europos socialiniam fondui, Europos regioninės plėtros fondui, Europos sanglaudos fondui) taikomi rinkos kainų tyrimai (supaprastinto išlaidų apmokėjimo tyrimai) skelbiami interneto tinklalapio www.esinvesticijos.lt nuorodos „Dokumentai“ skyriaus „Tyrimai“ poskyryje „Supaprastinto išlaidų apmokėjimo tyrimai“);

29. Tuo atveju, kai paramos paraiškoje suplanuotos išlaidos, susijusios su pardavėjo darbo užmokesčiu, prekyvietės patalpų nuomos ir išlaikymo, transportavimo ir interneto svetainės sukūrimo bei palaikymo išlaidomis, šių tinkamų finansuoti išlaidų vertė apskaičiuojama tik pagal fiksuotuosius įkainius, kuriuos nustatė UAB „Ernst & Young Baltic“ pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų priemonės „Bendradarbiavimas“ veiklos srities „Parama trumpoms tiekimo grandinėms ir

vietos rinkoms skatinti vietos lygmeniu“ tinkamų finansuoti išlaidų standartinių fiksuotų įkainių ir jų reikšmių nustatymo metodiką. Fiksuotieji įkainiai taikomi:

29.1. prekyvietės patalpų nuomos ir išlaikymo išlaidoms – prekyvietės patalpų ir išlaikymo ploto vieno kvadratinio metro ir prekybos vietos nuomos fiksuotasis įkainis (fiksuotasis įkainis nustatytas prekyvietės ploto nuomai, įskaitant išlaidas, skirtas komunalinėms paslaugoms);

29.2. pardavėjo darbo užmokesčio išlaidoms – pardavėjo darbo užmokesčio fiksuotasis įkainis (fiksuotasis įkainis nustatytas pardavėjo darbo užmokesčiui įskaitant visus darbdaviui ir jo darbuotojui (-ams) Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka privalomus mokėti mokesčius ir kitas su darbo teisiniais santykiais susijusias išmokas, jei darbdavys ir jo darbuotojas (-ai) dirba pagal darbo sutartį (-is));

29.3. transportavimo išlaidoms – transportavimo, reikalingo prekybai vykdyti, vieno kilometro (1 km) fiksuotasis įkainis;

29.4. interneto svetainės sukūrimo ir palaikymo išlaidoms – interneto svetainės sukūrimo ir palaikymo bei interneto parduotuvės sukūrimo ir palaikymo fiksuotasis įkainis (fiksuotasis įkainis nustatytas interneto svetainės sukūrimo, palaikymo (svetainės priežiūros darbai, susiję su informacijos skelbimu ir atnaujinimu interneto puslapyje) ir internetinės parduotuvės sukūrimo bei palaikymo išlaidoms);

29.5. fiksuotieji įkainiai negali būti taikomi, jei subjektas yra perkančioji organizacija, kuriai taikomas Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas.

30. Perkant prekes, paslaugas, kurių vertė nesiekia 58 000 Eur be PVM, ar perkant darbus – nesiekia 145 000 Eur be PVM (išskyrus atvejus, kai pagal teisės aktų nuostatas reikia atlikti pirkimų procedūrą), mažiausią kainą nurodančio komercinio pasiūlymo konkretūs pagrindinės techninės savybės apibūdinantys techniniai parametrai, markė ir modelis bus įrašomi į paramos sutartį (netaikoma, kai teisės aktu yra nustatyti prekių, paslaugų ir (arba) darbų fiksuotieji įkainiai).

31. Jei prekių, paslaugų ar darbų pirkimai (bendrųjų išlaidų atveju) atlikti iki paramos paraiškos pateikimo, pareiškėjas kartu su paramos paraiška turi pateikti pirkimų dokumentų kopijas.

32. Tinkamomis finansuoti pripažįstamos išlaidos:

32.1. būtinos projektui vykdyti ir numatytos paramos paraiškoje;

32.2. realiai suplanuotos, pagrįstos ir neviršijančios vidutinių rinkos (jei nenustatyti fiksuotieji įkainiai) kainų;

32.3. patirtos (apmokėtos) po paramos paraiškos pateikimo dienos. Šios išlaidos nefinansuojamos, jeigu parama projektui neskiriama arba išlaidos nėra nurodytos tinkamų finansuoti išlaidų sąraše pagal šių Taisyklių 33 punktą arba jei jos padarytos nesilaikant pirkimo procedūrų (jei nenustatyti fiksuotieji įkainiai), nustatytų teisės aktuose;

32.4. projekto bendrosios išlaidos (toliau – bendrosios išlaidos) – rengiant ir įgyvendinant projektą patiriamos išlaidos: atlyginimas architektams, inžinieriams ir konsultantams už konsultacijas, susijusias su aplinkosauginiu ir ekonominiu tvarumu, įskaitant verslo planą (veiklos ir (arba) projektų aprašų) ir kitų su jais susijusių dokumentų rengimą, kai šios išlaidos skiriamos nekilnojamajam turtui statyti ir (arba) įsigyti, įskaitant ilgalaikę nuomą, ir gerinti, naujiems įrenginiams ir įrangai, įskaitant techniką, pirkti ir (arba) išperkamajai nuomai, taip pat šio projekto viešinimo išlaidos, ir kurios yra patirtos ne anksčiau kaip 1 metai iki paramos paraiškos pateikimo dienos;

32.5. finansinės nuomos (lizingo) išlaidos. Finansinės nuomos (lizingo) būdu įsigijamas turtas turi tapti paramos gavėjo ir (ar) partnerių nuosavybe iki projekto įgyvendinimo pabaigos. Pagal finansinės nuomos (lizingo) sutartį, įsigijamo turto dalis, už kurią nesumokėta iki projekto įgyvendinimo pabaigos, paramos lėšomis nefinansuojama;

32.6. faktiškai patirtos, įtrauktos į paramos gavėjo ir (ar) partnerių tvarkomą apskaitą ir pagrįstos dokumentų originalais arba nustatyta tvarka patvirtintomis kopijomis išlaidos.

33. Tinkamų išlaidų kategorijos:

33.1. projekto reikmėms skirta nauja motorinė transporto priemonė, priskiriama prie N1 klasės transporto priemonių, kuri skirta kroviniams vežti (išskyrus visureigius) ir (ar) mobiliai prekybai vykdyti (Motorinių transporto priemonių ir jų priekabų kategorijų ir klasių pagal konstrukciją reikalavimai, patvirtinti Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos viršininko 2008 m. gruodžio 2 d. įsakymu Nr. 2B-479 „Dėl Motorinių transporto priemonių ir jų priekabų kategorijų ir klasių pagal konstrukciją reikalavimų patvirtinimo“), kai joje yra 2 arba 3 sėdimosios vietos, krovinių skyrius atskirtas pertvara ir jame nėra langų ir kai ji susijusi su projekto veikla;

33.2. mechaniniai-hidrauliniai vežimėliai ir (ar) krautuvai, išskyrus teleskopinius;

33.3. prekybiniai baldai (stelažai, lentynos, šaldymo vitrinos ir kt.) ir įranga (svarstyklės, kasos aparatas ir kt.);

33.4. fasavimo ir (arba) pakavimo įranga;

33.5. gaminamų produktų apdorojimo ir (arba) perdirbimo ir paruošimo realizacijai įranga;

33.6. naujų sandėliavimo ir (arba) gamybos statinių statyba, rekonstrukcija ar kapitalinis remontas, įskaitant infrastruktūrą. Naują statybą, rekonstravimą ar kapitalinį remontą atliekant ūkio būdu, finansuojamas tik naujų statybinių medžiagų įsigijimas;

33.7. statinių – prekybos vietų – paprastojo (einamojo) remonto išlaidos;

33.8. internetinės parduotuvės sukūrimo ir palaikymo paslaugų išlaidos;

33.9. einamosios bendradarbiavimo išlaidos, kurios gali sudaryti iki 20 proc. kitų tinkamų finansuoti projekto išlaidų;

33.9.1. susitikimų organizavimo išlaidos (patalpų nuoma, kelionės kuro pirkimo ir (ar) visuomeninio transporto ir kt. išlaidos);

33.9.2. administracinių patalpų (biuro) nuomos išlaidos;

33.9.3. kanceliarinių prekių įsigijimo išlaidos;

33.9.4. darbo užmokestis projekto vadovui, neviršijantis vidutinio, Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės skelbiamo 2018 m. darbo užmokesčio Lietuvoje dydžio;

33.10. skatinamosios veiklos, susijusios su trumposios tiekimo grandinės plėtra, išlaidos, kurios gali sudaryti iki 10 proc. kitų tinkamų finansuoti projekto išlaidų:

33.10.1. populiarinimo (pardavimo skatinimo) ir (ar) rinkodaros veikla (pvz.: skelbimai spaudoje, informaciniai skydeliai (reklamjuostės), vaizdo ir (ar) garso klipų ir (ar) vaizdo filmų (informacinio siužeto) kūrimas, skirtas tikslinei auditorijai);

33.10.2. dalyvavimo trumpalaikiuose renginiuose (pvz.: mugėse, parodose ir pan.) išlaidos;

33.10.3. trumpalaikių renginių (pvz.: degustacijų, gamybos proceso pristatymų ir pan.) organizavimo išlaidos;

33.10.4. prekės ženklo kūrimo ir gaminimo paslaugų išlaidos;

33.10.5. interneto svetainės sukūrimo ir palaikymo išlaidos, kurioms taikomas fiksuotasis įkainis, nurodytas Taisyklių 29.4 papunktyje;

33.11. einamosios projekto įgyvendinimo išlaidos, kurioms taikomi fiksuotieji įkainiai, nurodyti Taisyklių 29.1–29.3 papunkčiuose;

33.12. bendrosios išlaidos. Finansuojama bendrųjų išlaidų dalis gali būti ne daugiau kaip 10 proc. kitų tinkamų finansuoti projekto išlaidų sumos be PVM ir ne didesnė kaip 1 800 Eur (tūkstantis aštuoni šimtai eurų) be PVM. Tuo atveju, kai projekte numatyti statybos, rekonstrukcijos, kapitalinio remonto ar infrastruktūros įrengimo darbai, finansuojama bendrųjų išlaidų suma be PVM gali būti ne didesnė kaip 3 000 Eur (trys tūkstančiai eurų) be PVM. Projekto viešinimo išlaidos turi būti patirtos vadovaujantis Viešinimo taisyklėmis.

34. Netinkamos finansuoti išlaidos:

34.1. nenumatytos projekte, nesusijusios su projektu ir remiama veikla, neatitinkančios Taisyklių 32 punkte nustatytų reikalavimų ir neįvardytos Taisyklių 33 punkte;

34.2. išlaidos motorinėms transporto priemonėms, neįvardytoms tinkamomis finansuoti Taisyklių 33.1 papunktyje;

34.3. išlaidos ar jų dalis, patirtos perkant prekes, darbus, ar paslaugas, nesilaikant teisės aktuose nustatytos pirkimų tvarkos, išskyrus atvejus, kai teisės aktu yra nustatyti fiksuotieji įkainiai;

34.4. trumpalaikis turtas, išskyrus naujų statybinių medžiagų įsigijimo ir viešinimo išlaidas;

34.5. susijusios su finansinės nuomos (lizingo) sutartimi, pavyzdžiui, nuomotojo pelnas, palūkanų refinansavimo, pridėtinės išlaidos, draudimo įmokos;

34.6. žemės pirkimo ir (arba) nuomos išlaidos, išlaidos, susijusios su turto nuomos sutartimi, turto nuomos mokestis, palūkanų mokėjimo, netiesioginės išlaidos, draudimo įmokos;

34.7. gyvūnų, vienmečių ir daugiamečių augalų įsigijimo išlaidos;

34.8. susijusios su alkoholinių gėrimų ir tabako gaminių gamyba ir prekyba jais;

34.9. investicijos į turtą, kurio valdymo (naudojimo) teisė pareiškėjui apribota (turtas areštuotas);

34.10. notaro paslaugų išlaidos;

34.11. viršijančios Ministerijos nustatytus fiksuotuosius įkainius.

35. Pirkimo ir (ar) importo pridėtinės vertės mokestis (PVM), kurį paramos gavėjas pagal Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymą turi ar galėtų turėti galimybę įtraukti į PVM atskaitą (net jei tokio PVM paramos gavėjas į atskaitą neįtraukė), yra netinkamas finansuoti iš paramos lėšų.

XI SKYRIUS

PARAMOS PARAIŠKŲ TEIKIMO TVARKA

36. Paramos paraiškos forma pateikiama Taisyklių 2 priede ir skelbiama Ministerijos ir Agentūros interneto svetainėse adresais www.zum.lt ir www.nma.lt.

37. Paramos paraiška ir su paramos paraiška pateikiami dokumentai turi būti pildomi lietuvių kalba. Kita kalba užpildytos paramos paraiškos ir jų priedai nepriimami.

38. Paramos paraiškas priima iš pareiškėjų ir registruoja Agentūros Kaimo plėtros ir žuvininkystės programų departamento teritoriniai paramos administravimo skyriai adresais, nurodytais interneto svetainėje www.nma.lt. Paramos paraiška teikiama Agentūrai spausdintine (popieriuje pateikta) forma pareiškėjo asmeniškai ar per įgaliotą asmenį. Kitais būdais (pvz., paštu, per kurjerį, faksu arba elektroniniu paštu ir t. t.) arba kitais adresais pateiktos paramos paraiškos neregistruojamos.

39. Paramos paraiškos pildomos, teikiamos, registruojamos ir vertinamos Administravimo taisyklių nustatyta tvarka. Paramos paraiškų vertinimas negali trukti ilgiau kaip 3 mėnesius nuo paramos paraiškų priėmimo laikotarpio pabaigos. Į šį terminą įskaičiuojamas paramos paraiškų pirmumo eilei sudaryti Administravimo taisyklių 50¹ punkte nustatytas laikas, paklausimų siuntimo, patikrų vietoje atlikimo, prašymo dėl papildomos informacijos kitoms institucijoms pateikimo ir atsakymo gavimo bei ekspertizės atlikimo terminas. Ministerijos sprendimu paramos paraiškų vertinimo terminas gali būti pratęstas.

XII SKYRIUS

PROJEKTŲ ATRANKOS KRITERIJAI

40. Projektų atranka atliekama prieš tinkamumo skirti paramą vertinimą Administravimo taisyklių nustatyta tvarka.

41. Projektų atrankos kriterijai:

41.1. projekto grandinės dalyvių, gaminančių ir (arba) perdirbančių žemės ūkio ir maisto produkciją, skaičius:

41.1.1. 5 ir daugiau – suteikiama 20 balų;

41.1.2. nuo 3 iki 4 – suteikiama 15 balų;

41.2. projekte numatyti šie prekybos būdai (galima pasirinkti kelis būdus, tokiu atveju atrankos balai būtų sudedami – suteikiama ne daugiau kaip 40 balų):

41.2.1. tiesioginis produktų pristatymas vartotojams – suteikiama 15 balų;

41.2.2. pardavimai ūkiuose – suteikiama 10 balų;

41.2.3. naujų prekybos vietų ne ūkiuose steigimas (pvz., prekybos centro patalpose) – suteikiama 15 balų;

41.3. projekto grandinės dalyviai yra žemės ūkio kooperatyvas arba tokio kooperatyvo narys (atitiktis šiam kriterijui vertinama paraiškos teikimo metu, jei bent vienas projekto grandinės dalyvis atitinka šį kriterijų) – suteikiama 5 balai;

41.4. suplanuotų prekybos vietų, pritaiktų e-kuponų sistemai, skaičius – suteikiama ne daugiau kaip 20 balų (atrakos balai suteikiami pagal paramos paraiškoje numatytą prekybos vietų, kuriose bus pritaikyta e-kuponų sistema, skaičių):

41.4.1. 1 prekybos vieta – 4 balai;

41.4.2. 2 prekybos vietos – 8 balai;

41.4.3. 3 prekybos vietos – 12 balų;

41.4.4. 4 prekybos vietos – 16 balų;

41.4.5. 5 ir daugiau prekybos vietų – 20 balų;

41.5. Projekto grandinės dalyviai rinkai tieks skirtinguose žemės ūkio sektoriuose pagamintų ir (ar) perdirbtų produktų – suteikiama 10 balų (atrakos balai suteikiami pagal paramos paraiškoje nurodytą informaciją):

41.5.1. 3 produktus – 5 balai;

41.5.2. daugiau kaip 3 produktus – 10 balų;

41.6. projektas įgyvendinamas be tarpininkų – suteikiama 5 balai.

42. Privalomasis mažiausias projektų atrankos balų skaičius – 30 balų. Jeigu projektų atrankos vertinimo metu nustatoma, kad projektas nesurinko privalomojo mažiausio 30 balų skaičiaus, paramos paraiška atmetama.

43. Paramos paraiškų atrankos pirmumo eilės sudarymas atliekamas Administravimo taisyklių nustatyta tvarka. Tuo atveju, kai paramos paraiškoms skirtas vienodas atrankos balų skaičius, bet joms finansuoti lėšų nepakanka, turi būti atliekamas papildomas šių paramos paraiškų atrankos vertinimas, sudarant pareiškėjų eilę pagal mažiausią prašomą paramos sumą. Jei atlikus papildomą paramos paraiškų atrankos pirmumo vertinimą tinkamose finansuoti paramos paraiškose prašoma paramos suma viršija žemės ūkio ministro įsakymu patvirtintą skirti pagal priemonės veiklos sritį paramos sumą, atliekami Administravimo taisyklių 52 punkte nurodyti veiksmai.

XIII SKYRIUS

PARAMOS PARAIŠKŲ TVIRTINIMAS IR PARAMOS SUTARČIŲ SUDARYMAS

44. Agentūra, įvertinusi paramos paraiškas, parengia nustatytos formos paramos paraiškų vertinimo rezultatų suvestinę ir nustatytos formos atskirų paramos paraiškų vertinimo ataskaitas, kurias teikia Ministerijai.

45. Ministerijos sudarytas Projektų atrankos komitetas (toliau – PAK) svarsto projektus ir priima rekomendacinio pobūdžio sprendimą dėl finansuotinių ir (ar) nefinansuotinių projektų. Vadovaudamasis PAK rekomendacijomis, galutinį sprendimą dėl paramos skyrimo ir (ar) neskystimo priima žemės ūkio ministras ar jo įgaliotas asmuo. Apie priimtą sprendimą Ministerija informuoja Agentūrą per 5 darbo dienas nuo jo priėmimo dienos, o pareiškėjus Agentūra – Administravimo taisyklių nustatyta tvarka.

46. Pareiškėjas, pasirašęs paramos sutartį, šios sutarties įsigaliojimo dieną tampa paramos gavėju.

XIV SKYRIUS

MOKĖJIMO PRAŠYMO TEIKIMO, ADMINISTRAVIMO IR PARAMOS MOKĖJIMO TVARKA

47. Mokėjimo prašymai kartu su pridedamais dokumentais turi būti pateikti paramos sutartyje nustatytais terminais tik per ŽŪMIS Administravimo taisyklėse nustatyta tvarka. Jei projekte numatytos statybos, jos turi būti vykdomos vienu etapu be tarpinių mokėjimų, tačiau jei technologiškai statybas galima išskirti į kelis etapus, gali būti pateikiami keli mokėjimo prašymai. Jei numatyta kelių atskirų statinių statyba, ji gali būti vykdoma etapais, ir mokėjimo prašymas

pateikiamas užbaigus kiekvieną statybų etapą. Statybos ir (arba) rekonstrukcijos ir (arba) kapitalinio remonto darbų užbaigimo dokumentai, kai jie privalomi pagal teisės aktų reikalavimus, turi būti pateikti ne vėliau kaip su galutiniu mokėjimo prašymu.

48. Jeigu paramos gavėjas dėl pateisinamų priežasčių nori pratęsti mokėjimo prašymo teikimo terminą ar numatyti mažesnę paramos objektų pasiskirstymo tarp paramos dalių paramos sumą, nei nurodyta mokėjimo prašyme, jis iki paramos sutartyje nustatytos mokėjimo prašymo pateikimo termino pabaigos turi Agentūrai pateikti argumentuotą prašymą. Jeigu argumentuotas prašymas pakeisti paramos objektų paskirstymą tarp paramos dalių nepateiktas iki mokėjimo prašymo pateikimo, Agentūra mokėjimo prašymą laiko prašymu keisti paramos objektų pasiskirstymo tarp paramos dalių paramos sumą bei kreipiasi į paramos gavėją, prašydama pateikti argumentus, ir paramos gavėjui suteikia 10 darbo dienų terminą. Jeigu paramos gavėjas nori padidinti paramos objektų pasiskirstymo tarp paramos dalių atitinkamame mokėjimo prašyme paramos sumą (sumažinęs paramos sumą atitinkama suma kitame (-uose) mokėjimo prašyme (-uose), pritarimą tokiam keitimui iš Agentūros (paramos sutarties pakeitimą) jis turi gauti iki atitinkamo mokėjimo prašymo pateikimo dienos. Agentūrai priėmus sprendimą atidėti mokėjimo prašymo teikimo terminą ar pakeisti paramos lėšų objektams paskirstymą tarp paramos dalių, Administravimo taisyklėse nustatyta tvarka keičiama paramos sutartis.

49. Mokėjimo prašymą pateikus pavėluotai, jis užregistruojamas, tačiau yra taikomos sankcijos. Sankcijos dėl pavėluoto mokėjimo prašymo pateikimo nustatomos vadovaujantis Sankcijų už teisės aktų nuostatų pažeidimus įgyvendinant Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės taikymo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. gruodžio 4 d. įsakymu Nr. 3D-929 „Dėl Sankcijų už teisės aktų nuostatų pažeidimus įgyvendinant Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės taikymo metodikos patvirtinimo“ (toliau – Sankcijų už teisės aktų nuostatų pažeidimus įgyvendinant Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės taikymo metodika).

50. Paramos gavėjų ir (ar) partnerių atsiskaitymai su tiekėjais turi vykti tik per finansines institucijas.

51. Paramos lėšos paramos gavėjams pagal priemonės veiklos sritį išmokamos šiais būdais:

51.1. išlaidų kompensavimo (įskaitant išlaidų apmokėjimą pagal fiksuotuosius įkainius), kai paramos gavėjas deklaruoja patirtas ir apmokėtas išlaidas. Taikant išlaidų kompensavimo mokėjimo būdą, paramos gavėjas pradeda įgyvendinti projektą iš nuosavų arba skolintų lėšų ir paramos sutartyje nustatytais terminais Agentūrai teikia mokėjimo prašymus per ŽŪMIS, kuriuose deklaruoja patirtas ir apmokėtas išlaidas, pridėdamas išlaidų pagrindimo ir apmokėjimo įrodymo dokumentus;

51.2. išlaidų kompensavimo su avanso mokėjimu, kai avansas nėra Europos Komisijai tinkamas deklaruoti išlaidos, avansas negali būti didesnis nei 40 proc. tinkamos paramos sumos.

Avanso mokėjimas (nustatyta suma) yra atliekamas po paramos sutarties pasirašymo ne vėliau kaip per 20 darbo dienų;

51.3. sąskaitų apmokėjimo, kai paramos gavėjas deklaruoja patirtas, bet dar neapmokėtas išlaidas. Taikant sąskaitų apmokėjimo būdą, paramos gavėjas patikrina kiekvieną rangovo, paslaugų teikėjo ar prekių tiekėjo išrašytą sąskaitą, jos atitiktį rangos, paslaugų teikimo ar prekių tiekimo sutarties sąlygoms, patikrina ir priima atliktus darbus, suteiktas paslaugas ar pateiktas prekes ir, priėmęs sąskaitą, kaip tinkamą apmokėti, bei apmokėjęs nuosavo indėlio dalį, paramos sutartyje nurodytais terminais pateikia Agentūrai kartu su mokėjimo prašymu bei reikalaujamais dokumentais per ŽŪMIS. Taip pat paramos gavėjas privalo pateikti nuosavo indėlio dalies apmokėjimo iš nuosavų arba skolintų lėšų įrodymo dokumentus. Paramos gavėjas, gavęs paramos lėšas, privalo per 5 darbo dienas išmokėti šias lėšas rangovui, paslaugų teikėjui arba prekių tiekėjui ir išsiųsti Agentūrai pranešimą (registruotu laišku, el. paštu ar elektroniniu būdu, naudojant ŽŪMIS) apie išlaidų apmokėjimą, pridėdamas išlaidų apmokėjimo įrodymo dokumentus. Jeigu paramos gavėjas neišmoka mokėjimo prašyme nurodytų lėšų rangovui, paslaugų teikėjui arba prekių tiekėjui ir Agentūrai nepateikia pranešimo apie patirtų išlaidų apmokėjimą, Agentūra netvirtina vėliau paramos gavėjo teikiamo (-ų) mokėjimo prašymo (-ų) ar jo (jų) dalies.

52. Kai tinkamų finansuoti išlaidų vertė nustatoma pagal atitinkamų išlaidų kategorijai patvirtintą fiksuotąjį įkainį, paramos lėšos išmokamos, kai paramos gavėjas su mokėjimo prašymu pateikia projekto kiekybinio rezultato (pvz.: sukurta interneto svetainė, sudaryta patalpų nuomos sutartis ir kt.) pasiekimo įrodymo dokumentus ar jų kopijas. Prieš išmokėdama paramos lėšas Agentūra turi atlikti patikrą vietoje ir įsitikinti, kad projekto kiekybinis rezultatas pasiektas. Išlaidų pagrindimo ir išlaidų apmokėjimo įrodymo dokumentų pateikti nereikia.

53. Paramos gavėjui taikomas paramos lėšų išmokėjimo būdas (-ai) nustatomas (-i) paramos sutartyje. Į vieną mokėjimo prašymą negali būti įtrauktos projekto išlaidos, kurioms apmokėti taikomi skirtingi Taisyklių 51 punkte nurodyti išlaidų apmokėjimo būdai, išskyrus išlaidas, apmokamas pagal fiksuotuosius įkainius.

54. Paramos gavėjas gali pateikti:

54.1. iki šešių mokėjimo prašymų (įskaitant avanso mokėjimo prašymą);

54.2. iki 10 mokėjimo prašymų, kai pareiškėjas paramos paraiškoje nurodo, kad projekte numatytas turtas (visa įranga ir įrengimai) bus įgyjamas finansinės nuomos (lizingo) būdu.

55. Baigęs įgyvendinti projektą, paramos gavėjas pateikia Agentūrai galutinį mokėjimo prašymą, kuriame deklaruoja visas per laikotarpį nuo paskutinio mokėjimo prašymo patirtas ir apmokėtas tinkamas finansuoti išlaidas ir išlaidas, kurias apmokamas pagal fiksuotuosius įkainius, bei galutinę projekto įgyvendinimo ataskaitą.

56. Paramos lėšos išmokamos Administravimo taisyklėse nustatyta tvarka ir terminais.

XV SKYRIUS**SANKCIJOS**

57. Netinkamai įgyvendinančiam (įgyvendinusiam) projektą paramos gavėjui taikomos sankcijos, nustatytos Sankcijų už teisės aktų nuostatų pažeidimus įgyvendinant Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės taikymo metodikoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. gruodžio 4 d. įsakymu Nr. 3D-929 „Dėl Sankcijų už teisės aktų nuostatų pažeidimus įgyvendinant Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės taikymo metodikos patvirtinimo“.

58. Paramos gavėjui taikomos specifinės sankcijos:

58.1. jeigu paramos gavėjas neįkūrė prekybos vietos, taikoma sankcija – paramos lėšų susigrąžinimas. Tuo atveju, jeigu buvo numatyta įkurti ne vieną, o daugiau prekybos vietų, tačiau jos įkurtos ne visos, paramos susigrąžinimo sankcija taikoma proporcingai pasiektiems rezultatams.

58.2. jeigu paramos gavėjas nepradėjo prekybos laiku, kaip nustatyta Taisyklių 22.4 papunktyje, taikoma sankcija – paramos lėšų, skirtų einamosioms projekto įgyvendinimo išlaidoms, proporcingas sumažinimas, atsižvelgiant į prekybos vietos įkūrimo vėlavimo laiką. Paramos gavėjui gali būti suteikiamas papildomas 1 mėnesio laikotarpis prekybos vietai įkurti, skaičiuojant nuo paraiškoje suplanuotos prekybos vietos sukūrimo dienos.

XVI SKYRIUS**BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS**

59. Projektų įgyvendinimo priežiūra ir tikrinimas, skundų teikimas ir nagrinėjimas atliekamas Administravimo taisyklių nustatyta tvarka.

60. Pasikeitus Taisyklėse nurodytiems teisės aktams, tiesiogiai taikomos naujos šių teisės aktų nuostatos.

61. Pasikeitus Taisyklėms, nauji reikalavimai taikomi vienodai visiems pareiškėjams, partneriams ir paramos gavėjams, išskyrus atvejus, kai pakeitimo įsakyme numatyta kitaip.

S. Kėžienienė
2018 01 23

Nomedė Padvaikaite
2019-01-22

Ilona Javičienė
2019-01-22

Violeta Ješčinskienė
2019-01-23